

Pensioni taotlemine **välisriigist**

JUHISED | KONTAKTANDMED

Pensiooni taotlemisega välisriigist aitab sind Eläketurvakeskus (ETK)

Kui elad Soomes ja taotled pensiooni ELi/EMP riigist, Suurbritanniast, Šveitsist või riigist, millega Soomel on sotsiaalkindlustusleping (Austraalia, Tšiili, Lõuna-Korea, Iisrael, India, Jaapan, Kanada, Québec ja Ameerika Ühendriigid), edastab sinu pensionitaotluse välisriiki Eläketurvakeskus. Oma soovist taotleda pensiooni teisest riigist teavita Soome riiki pensionitaotlusblanketil. Lisaks pensionitaotlusblanketile esita välisriigis töötamise ja elamise kohta täiendavat teavet selle lisas U või esita vastav teave e-teenuse kaudu.

Kui elad mõnes muus ELi/EMP või sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigis peale Soome, saad taotleda Soome pensiooni oma elukohariigi pensioniasutuse kaudu.

Pensionid ELi/EMP riikidest ning Šveitsist ja Suurbritanniast

ELi õigusaktid tagavad, et ühest riigist teise siirduv töötaja

- on kaitstud sotsiaalkindlustusega samadel tingimustel kui riigi oma kodanikud
- saab oma pensiooni ühest riigist teise
- kindlustatakse ainult ühes riigis ehk kindlustusmakseid makstakse ainult ühte riiki korraga.

Lisaks Soomele on ELi liikmesriigid Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Madalmaad, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Taani, Tšehhi ja Ungari. EMP liikmesriigid on Island, Liechtenstein ja Norra. Lisaks on ELil leping Šveitsiga, mille alusel kohaldatakse ELi sotsiaalkindlustuskonventsiooni sätteid ka Šveitsile. Suurbritannia puhul kohaldatakse kas ELi ning Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi vahelist väljaastumislepingut või kaubandus- ja koostöölepingut.

Pensionid sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riikidest

Sotsiaalkindlustuskonventsiooni eesmärk on mh tagada pensionide vastastikune maksmine ühest lepinguriigist teise. Kokkulepped on aga riigiti erinevad ega hõlma tingimata kõiki pensioniliike.

Soomel on kahepoolsed sotsiaalkindlustuslepingud Ameerika Ühendriikide, Austraalia, Hiina, Iisraeli, India, Jaapani, Kanada, Lõuna-Korea, Québeci ja Tšiilliga.

Pensionid lepinguvälistest riikidest

ELi/EMP ja sotsiaalkaitselepingutest jäävad välja mitmed riigid, milledest pensioniõiguse selgitamine jääb taotleja enda hooleks. Nende riikide pensioniametite kontaktandmeid võib küsida Eläketurvakeskusest.

Pensioni taotlemine ELi/EMP riikidest, Suurbritanniast, Šveitsist ja sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigist

Välisriigist pensioni taotlemine algab pensionitaotluse esitamisega Soomes. Lisaks pensionitaotlusele pead esitama andmed välisriigis töötamise ja elamise kohta.

Pensionitaotluse saab esitada elektrooniliselt enamike tööpensioniasutuste veebilehtedel. Kui sinu tööpensioniasutus ei paku elektroonilise taotlemise teenust, saad kasutada paber kandjal või veebis täidetavat ja prinditavat blanketti. Pensionitaotlusblankette saad Eläketurvakeskusest, tööpensioniasutustest ja Kela esindustest. Täidetud blanketid võid tagastada ükskõik millisesse eelmainitud asutusse.

Kui taotled pensioni sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigist, saadab Eläketurvakeskus sulle täitmiseks veel eraldi taotlusblanketi. Taotlusblanketti saab täita ja printida ka aadressil tyoelake.fi > Valikko > Lomakkeet > Eläke sosiaaliturvasopimusmaista. Tagasta sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigi pensionitaotlusblankett alati otse Eläketurvakeskusele.

Vanaduspensioniiiga on riigiti erinev. Tabeli eri riikides kehtiva pensioniea kohta leiad veebilehe www.etk.fi sisulehelt Työ ja eläkkeet ulkomailta > Kansainvälistä vertailutietoa > Eläkeiät. Mõnes riigis on võimalik pensionile jääda ennetähtaegselt või lükata tegelikku pensioniikka jõudmisel pensionile jäämist edasi. Edasilükkamine või ennetähtaegne pensionile jäämine mõjutab pensioni suurust tavaliselt püsivalt. Täpsemat teavet saad küsida otse asjaomase riigi pensioniasutuselt.

Välisriigist pensioni taotlemisel palume pensionitaotlusel märkida riigid, kust pensioni taotled. Kui taotled vanaduspensionii, märgi ka aeg, millal soovid alustada välisriigi vanaduspensionii saamist.

Esita teave välisriigis viibimise kohta täpselt

Lisaks pensionitaotlusele pead esitama andmed välisriigis töötamise ja elamise kohta. Täida andmed hoolikalt. Esitatud teave on aluseks sinu taotluse menetlemisele ja sinu pensioniõiguse selgitamisele välisriigis. Kui taotled pensioni elektrooniliselt, saad juhiseid välisriigis töötamise ja elamise perioodide teatamiseks veebiteenusest. Kui täidad pensionitaotluse paber kandjal, lisa taotlusele blankett nimega Lisa U (7110).

Vajalikud andmed välisriigist pensioni taotlemiseks:

- kõik välisriigis töötamise ja elamise perioodid
- välismaiste tööandjate nimed ja töötamiskohad
- tööülesanded või ametid välisriigis
- aadressid, kus elasid
- Soome isikukoodile vastav välisriigi kindlustusnumber (võib olla ka maksunumber vms)
- välisriigi kindlustusasutuste või -süsteemide nimed

Lisa koopiaid välisriigis töötamise/elamisega seotud dokumentidest, nt töötõenditest, tööraamatust, palgateatistest, kindlustuskaardist või õpilaspiletitest.

Taotluse menetlemine

Kui taotled Soome ja välisriigi pensioni sama taotlusblanketiga, algatatakse taotluse menetlus üheaegselt Kelas, tööpensioniasutuses ja Eläketurvakeskuses. Sinu tööpensionitaotlust hakkab menetlema sinu tööpensioniasutus. Kela teeb otsuse rahvapensioni ja garantiipensioni kohta, kuid tavaliselt alles pärast seda, kui on selge, millises ulatuses sulle makstakse tööpensioni ja hüvitisi Soomest ja välisriikidest.

Eläketurvakeskus saadab sinu taotluse menetlemiseks välisriigi pensioniasutusele. Vajaduse korral võib välisriigi pensioniasutus taotluse menetlemiseks küsida sinult täpsemat lisateavet. Päringutele vastamine on väga oluline. Vastamata jätmine toob kaasa pensionitaotluse menetlemise viibimise või isegi tagasilükkamise.

Välisriigis võtab sinu pensionitaotluse menetlemine tavaliselt kauem aega kui Soomes. Välisriigi vanaduspensioni tuleks taotleda umbes 6 kuud enne soovitud pensioniperioodi algust. Täpsemat teavet menetlusaja kohta saad küsida otse asjaomase riigi pensioniasutuselt.

Pärast taotluse menetlemist saadab välisriigi pensioniasutus oma pensioniotsuse otse sulle.

Iga riik teeb oma pensioniotsuse ise

Iga riik rahuldab või lükkab taotluse tagasi vastavalt selles riigis pensionile kohalduvatele õigusaktidele. Vanaduspensioniga ja pensioni saamise tingimused on riigiti erinevad. Näiteks ühest riigist töövõimetuspensioniga saamine ei tähenda, et saad pensioni ka kõigist teistest riikidest. Pensioni suurus arvutatakse igas riigis sinu seal kindlustatud töötamis- ja/või elamisperioodi alusel. Välisriigi pensioniasutus teeb oma otsuse selle riigi keeles ja maksab pensioni otse sinu pangakontole.

Välisriigi pensioniasutuse otsuse vaidlustamine

Kui sa ei ole rahul ELi/EMP või sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigi pensioniasutuse otsusega, võid selle otsuse vahetult pärast kättesaamist edasi kaevata. Kaebus tuleb esitada soome või rootsi keeles. ELi/EMP otsuste puhul võid kaebuse esitamiseks kasutada ka mõnda teist ELi ametlikku keelt ja sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigi puhul selle riigi ametlikku keelt.

Esita kirjalik kaebus pensioniotsuses märgitud tähtaja jooksul. Esmalt saada oma kaebus otse välisriiki vastavalt otsuses sisalduvatele edasikaebamishühistele. Vajaduse korral võid oma kaebuse välisriiki edastamiseks esitada ka Eläketurvakeskusele, tööpensioniasutusele või Kelale. Sel puhul tuleb aga arvestada erinevate asutuste menetlusaegadega ja nendest tulenevate võimalike viivitustega.

Välisriigi pensioni mõju Soomest makstavatele sotsiaalhüvitistele ja pensionidele

Välisriigist makstav pension mõjutab sinu Soomes määratud või makstavaid sotsiaalhüvitisi, nagu haigus- ja töötushüvitis, sissetulekutoetus ning pension. Välisriigi pension vähendab sotsiaalhüvitiste suurust või välistab nende maksmise täielikult. Välisriigi pension mõjutab ka Kela määratud rahva- ja garantiipensione.

Ettevõtja kindlustuskohustus lõpeb, kui talle määratakse Soomest või välisriigist seadusega sätestatud vanaduspension. Seejärel on võimalik sõlmida vabatahtlik ettevõtja/põllumajandusettevõtja pensionikindlustus.

Täpsemat teavet välisriigi pensioni mõju kohta ettevõtja kindlustuskohustusele saab tööpensioniasutusest, sissetulekust sõltuva töötuskindlustushüvitise kohta töötukassast ning Kela makstavate hüvitiste ja pensionide kohta Kelast.

Uuri juba enne pensionitaotluse esitamist, kuidas välisriigist saadav pension mõjutab sinule makstavaid sotsiaalhüvitisi ja pensione.

Välisriigist saadava pensioni maksustamine

Välisriigist saadud pension tuleb alati deklareerida maksuametis. Pensioni saab maksustada nii Soomes kui ka riigis, kus pension määrati. Lisateavet oma pensioni maksustamise kohta teises riigis saad pensioni maksjalt või selle riigi maksuasutusest. Informatsiooni saamiseks välisriigi pensioni mõju kohta sinu maksustamisele Soomes helista üksikisiku rahvusvahelise tulu maksustamise nõustamisnumbrile 029 497 024 või külasta veebilehte www.vero.fi.

Välisriigist saadava pensioni suurus

Kui soovid teada oma välisriigist saadava pensioni suurust, küsi otse vastava EL/EMP või sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigi pensioniasutusest. Päringu tegemiseks nõutav teave on riigiti erinev. Mõnede riikide pensioniasutused saavad prinditud kalkulatsiooni sulle koju. Teised võivad anda isikliku koodi või kasutajatunnuse ja parooli, millega sisse logides saad enda pensioniinfot välisriigi pensioniasutuse veebilehtedelt ise kontrollida. Välisriikide pensioniasutuste kontaktandmed leiad veebilehe www.tyoelake.fi sisulehelt Miten haen eläkettä > Lisätietoa eri maiden eläkkeistä või küsi neid Eläketurvakeskusest.

Tööandja- ja lepinguline pension tuleb taotleda ise

Paljudes riikides täiendavad kohustuslikku pensionikindlustust tööandja- ja lepingulised pensionid. Nende pensionide taotlusi Eläketurvakeskus välisriikidesse ei edasta, sest need ei kuulu ELi õigusaktide ja sotsiaalkindlustuskonventsiooni kohaldamisalasse. Selgita ise oma võimalikud õigused tööandja- või lepingulisele pensionile otse vastava riigi pensioniasutusest.

Teavita muudatustest

Pensionisaajana pead teavitama välisriigi pensioniasutust mis tahes muudatustest enda olukorras võimalikult kiiresti (nt elukohariigi, aadressi või perekonnaseisu muutus või teave tööle asumise kohta). ELi/EMP ja sotsiaalkindlustuskonventsiooniga ühinenud riigid kontrollivad tavaliselt pensionisaajate hetkeolukorda, nõudes pensionisaajatelt igal aastal nn elusolekutõendi esitamist. Täida ja tagasta saadud tõendi blankett vastavalt selles olevatele või kaaskirjas antud juhistele. Sageli nõutakse, et tõendil oleks pensionisaaja elukohariigi ametiasutuse (Kela või Digi- ja rahvastikuandmete ameti) kinnitus ja tempel. Kui sa tõendit ettenähtud tähtaja jooksul ei esita, võib välisriigi pensioniasutus sulle pensioni maksmise peatada. Kui pensioni maksmine on peatatud ja soovid, et see jätkuks, pead oma pensioniasutusega ise ühendust võtma.

Lisainfo

Nõuandeid seoses pensioni taotlemisega ja abi välisriikide pensioniasutuste kontaktandmete väljaselgitamiseks saad Eläketurvakeskuse (ETK) klienditeeninduse telefonil 029 411 2110.

Lisateavet välisriigist pensioni taotlemise kohta ning välisriigi pensioniasutuste kontaktandmeid ja üldist teavet välisriigi pensionide kohta leiad veebilehe www.tyoelake.fi sisulehtedelt **Eläke ulkomailta Suomeen, Ohjeita ulkomaan eläkkeen hakemiseen** või **Lisätietoja eri maiden eläkkeistä**. Loe lähemalt Eesti pensioni taotlemisest www.tyoelake.fi/et/.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Työeläkejärjestelmän palvelukeskus (Töopensionisüsteemi teeninduskeskus)
Eläketurvakeskus (ETK)

Broneeri klienditeeninduse aeg veebilehel www.etk.fi/yhteystiedot/

Address: 00065 ELÄKETURVAKESKUS

Telefon 029 411 2110

www.etk.fi • www.tyoelake.fi

facebook.com/kysytyoelakkeesta

